

τῆς θρησκείας. Ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, ἀπ' αὐτῆς τῆς προϊστορικῆς ἐποχῆς, εἰς ὅλας τὰς θρησκείας συναντῶμεν τὴν τέχνην κυριαρχοῦσαν, συγκεντροῦσαν τὴν πίστιν τῶν θρητῶν διὰ τῆς ἐξωτερικῆς παραστάσεως. Οἱ Αἰγύπτιοι οἵτινες ἐν τῇ τέχνῃ προηγήθησαν, ἔσχον τὴν θρησκείαν ὡς βασὶν τῆς τέχνης. Οἱ Χαλδαῖι καὶ οἱ Ἀσσύριοι, οἱ Πέρσαι ἔσχον θρησκευτικὴν τέχνην. Ὁ Χριστιανισμὸς ὅστις ἐν τῷ παγκοσμίῳ πολιτισμῷ ἐκπροσωπεῖ τὴν τελειότητα καὶ τὸ ὕψος τῆς πνευματικῆς ἐξάρσεως δὲν ἦτο δυνατόν ἢ νὰ ὑψώσῃ καὶ τὴν τέχνην καὶ νὰ δώσῃ εἰς αὐτὴν ἀξιοσημείωτον ἀνάπτυξιν.

Ὅλος ὁ βίος τοῦ Ἰησοῦ ἀλλ' ἰδίως ἡ Γέννησις, ἡ Σταύρωσις καὶ ἡ Ἀνάστασις — τὰ τρία ἐξ-ἄρχα σημεῖα τοῦ ὑπερτάτου μυστηρίου,

Eichstaedt

Ὁ Χριστὸς εἰς Ἑμμαοῦς

νὸς μὲ ὅλην τὴν ἀνατομικὴν γνῶσιν. Ἡ φυσικότης θριαμβεῖ καὶ ὁ Χριστὸς παρουσιάζεται ὄντως ὡς μάρτυς, περισσότερον ἄνθρωπος ἢ θεός.

Richter.

Ἡ κόρη τοῦ Ἰακώβου

ἀπησχόλησαν τοὺς καλλιτέχνας. Ἀπὸ τοῦ ΣΤ' αἰῶνος ὅτε ἤρξατο, τιθεμένων ἐκποδῶν τῶν προλήψεων, ἡ διὰ τῆς ζωγραφικῆς ἀναπαράστασις τῶν παθῶν τοῦ Χριστοῦ ὡς ἀνθρώπου πάσχοντος, μέχρι τοῦ ΙΒ' αἰῶνος ὅτε οἱ καλλιτέχνη ἐλευθεριώτερον ἀνεπαρίσταν τὸ ἀνθρώπινον μαρτύριον τοῦ Ναζωραίου, ὑπῆρξε μία δειλὴ τῆς τέχνης ἐργασία, ἣν ἐπηρέαζον προφανῶς αἱ θρησκευτικαὶ διαμάχαι ἐθνικῶν καὶ χριστιανῶν. Ἀπὸ τοῦ ΙΔ' αἰῶνος κυρίως ἡ τέχνη ἐγκολπύται τὸν πάσχοντα Χριστὸν καὶ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἑσταυρωμένοι κατὰ δεκάδας φιλοτεχνεῦνται, προδίδοντες τὸ φορικτὸν μαρτύριον ἐν πλείσταις ὁδυνηραῖς λεπτομερεῖαις. Δὲν ἐξιδανικεύεται πλέον ὁ Χριστός, ἀλλὰ εἰκονίζεται αὐτὸ τοῦτο ὡς ἄνθρωπος ὑφιστάμενος καρτερικῶς τὸν ὀδυνηρότερον τῶν θανάτων, εἰκονιζόμε-

Αἱ καλλιτεχνικαὶ εἰκόνες, καθ' ὅς ὁ Χριστὸς ἀναπαρίσταται ἀπ' αὐτῆς τῆς φάτνης τῶν ἀλόγων μέχρι τῆς Ἀναλήψεως εἶναι πολλαί. Καὶ ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Γερμανίᾳ καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ ἀλλ' ἰδίως ἐν Ἰταλίᾳ ἀφθονεῖ ἡ καλλιτεχνικὴ παραγωγή, ἡ θέμα ἔχουσα τὸν Μέγαν Διδάσκαλον.

Ἀπὸ τοῦ Ραφαήλ ὅστις μὲ τὴν Madonna Sixtina μᾶς παρουσιάζει τὸν Ἰησοῦν ὡς νήπιν μὲ τὸν ἀπαράμιλλον χρωστήρα του, μέχρι τοῦ Dechamps, οὗ τὴν ἐν Βηθλεὲμ γέννησιν ἐδημοσίευσεν ἐν τῷ Γ' τόμῳ ἡ «Πίνακοθήκη», ἐμφιλοχωρεῖ σωρεία παιδικῶν ἀπεικονίσεων τοῦ Ἰησοῦ ἐν αἷς τοῦ Stüler, Itterbach, Hitchens, Prunne, Deger αἵτινες ἔχουν πολλὴν τέχνην. Τὴν ὅλην σειρὰν τοῦ βίου τοῦ Ἰησοῦ εἰκόνισε περιφανῶς ὁ Γερμανὸς ζωγράφος Dietrich Ἀξιοσημείωτοι εἶνε ὁ Ἰησοῦς σπείρων ὡς σπορέυς, βαστάζων τὸν ἄμνον ὡς ποιμὴν, διδάσκων ἐπὶ τοὺς ὄρους (ἡ προτασσομένη τῆς μελέτης), θεραπεύων τὸν παραλυτικόν, ἐν μέσῳ τῆς Μάρθας καὶ Μαρίας, εἰρηνεύων τὸν τρικυμῖαν, ἐκπνέων ἐπὶ τοῦ σταυροῦ.

Ὁ Ἰησοῦς, ἡ Μάρθα καὶ ἡ Μαρία